

MAGYARÁG

1940. Márc. 18

IX. No. 76

2. lei

Tulajdonos és felelős kiadó:

ÖZV. PÁSZTOR EDÉNE

Alapította: **PÁSZTOR EDE**

Felelős szerkesztő:

TÖRÖK TIBOR

Bejegyezte: Tribunalul Bihor Ordonanța No. 15—1933.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Oradea—Nagyvárad, Piața Mihai Viteazul 4.

SUMNER WELLES másfél órán át tárgyal Cianoval

A megbeszélés ideje alatt a római külügyminisztériumba érkezett von Mackensen német követ is

London. (Rador). Sumner Welles Londonból való elutazása után táviratot intézett Chamberlain angol miniszterelnökhöz és Halifax külügyminiszterhez, amelyben köszönetet fejezte ki a szívélyes fogadtatásért, amelyben része volt, a hasznos megbeszélésért, amelyek folytatására alkalmat adtak az angol államférfiak. Az angol miniszterelnök és külügyminiszter választáviratban örömlüket fejezték ki afelé, hogy megismerkedhettek az amerikai helyettes külügyi államtitkárral.

Róma. (Rador). Sumner Welles és Ciano gróf olasz külügyminiszter szombaton délelőtt másfélórás megbeszélést

folytattak. A megbeszélés igen szívélyes légkörben zajlott le. Amíg a megbeszélés folyt, megérkezett a Chigi palotába von Mackensen római német nagy követ. Illetékes olasz körökben kijelentették, hogy von Mackensen látogatása nem állott kapcsolatban az amerikai helyettes külügyi államtitkár és Ciano megbeszélésével. Az olasz részről kiadott hivatalos jelentés így hangzik:

Sumner Welles amerikai helyettes külügyi államtitkár Philips amerikai nagykövet társaságában felkereste Ciano gróf olasz külügyminisztert, akivel hosszú és szívélyes megbeszélést folytatott.

Mussolini is fogadta Wellest

Szombaton délután Sumner Welles meglátogatta azt a területet, ahol az 1942 évi római világkiállítás épül. A Havas értesítése szerint az eredetileg kitűzött programtól eltérőleg, kedd helyett csak szerdán száll hajóra az amerikai helyettes államtitkár, hogy visszatérjen Amerikába, mert

a Conte di Savoya óceánjárónak 24 órás késése van.

Az amerikai helyettes külügyi államtitkárt szombaton délután hat órakor fogadta Mussolini olasz miniszterelnök, aki szívélyeshangú tárgyalást folytatott Roosevelttel kiküldötével. Hétfőn Welles San Remo-ba utazik a feleségéhez.

Molotov március 29-én nyilatkozik a Szovjet új külpolitikájáról

Moszkva. (Rador). A legfőbb szovjet tanács ülését március 29-ére halasztották. Az ülésen Molotov külügyi népbiztos egy beszédet mond a nemzetközi helyzetről és változni fogja a szovjet-kormány új külpolitikai orientációját.

Kussinen lesz a szovjetnek átengedett Karelia közigazgatási főnöke

(Stockholm, Rador.) A Socialdemokraten című lap helsinki magántudósítója jelenti: Finn hivatalos körökben valószínűnek tartják, hogy a Szovjet kormány Kuussinnent

fogja kinevezni az Oroszországnak átadott Karéliai vidékek közigazgatási elnökének. Az a hír tehát, hogy Kuusinenet kivégezték, nem felel meg a valóságnak.

Svédország leszerel

Stockholm. (Rador). A Dagens Nye című lap jelentése szerint a finn-orosz béke hátsálya alatt a Nordland környékén állomásozó svéd hadsereg legnagyobb részét még husvét előtt elbocsátják.

Svéd autobuszok költöztetik el a menekülő finnek

Stockholm. (Rador). Szombati reggeltől kezdve autobuszok és magánautók százai indultak el Finnország felé, hogy az oroszoknak juttatott területeiről elköltöző lakosság elszállításában segédkezzenek. A svéd kormány 300 autókamiont bocsátott a finnek rendelkezésére. A svéd parlament a finneknek a háboru

tartama alatt juttatott 30 millió svéd koronán kívül, a béke kötés után újabb 10 millió svéd koronát szavazott meg. Stockholmban elterjedt és hivatalosan meg nem erősített hírek szerint 3 új várost építenek a finn menekülteknek, Viipuri, Hangö, Sortavala néven.

Hollandia beszüntette a hajózást a tengereken

Amsterdam. (Rador). A Telegraf című lap jelentése szerint a holland admirális közölte a hajós társaságokkal, hogy minden hajózást be kell szüntetniük, tekintettel a fennálló veszélyekre. Amsterdamban úgy tudják, hogy Nordingen közelében az elmúlt 24 óra leforgása alatt 3 angol hajót sülyesztettek el.

Kallio ratifikálta a békeszerződést

Helsinki. (Rador). Kallio finn államelnök ratifikálta a finn-orosz békeszerződést. Az elnök Paasikivi Woyanaut bízta meg a ratifikálási okmány kicserélésével. A békeszerződés értelmében a ratifikálási okmányokat a béke megkötésétől számított tíz napon belül kell Moszkvában kicserélni. A napot azonban a szovjet-kormány határozza meg.

„A romániai németek fenn akarják tartani a békét Európa e részében” -- mondotta Roth Otto a szenátusban

Bucuresti. (Rádió.) A szenátus szombati délutáni ülésén folytatták a felirati javaslat vitáját. Teofil Sidorovici Országőr-parancsnok, az ország négy és félmillió „Fehér Hadseregének”, az országőröknek, 42 ezer főnyi országőrparancsnoki gárdának feltétel nélküli hűdelését fejezte ki öfelségüknek. Hans Otto Roth szenátor a német kisebbség nevében kijelentette, hogy a romániai német kisebbség együtt kíván működni Európa e részén a béke fenntartásán. A német

népsoportnak hivatása van itt, amit évszázadok óta már teljesít és továbbra is lojális polgárai akarnak maradni az országnak, amelyben élnek.

— Leszögeztük ezt az álláspontunkat — mondotta Hans Otto Roth, — a béke fenntartása mellett vagyunk és azt kívánjuk, hogy együttműködésünket a kölcsönös tisztelet hassa át.

Több felszólalás után elhatározták, hogy hétfő délután befejezik a felirati vitát.

Mai számunk 8 oldal, 2 lei

Vasárnap este rádió- beszédet mond Tata- rescu miniszterelnök

București, Rador.) Tatarscu miniszterelnök vasárnap este háromnegyed 9 órakor rádióbeszédet mond.

Felhívás a koncentráltak családtagjainak segélyezése ügyében

A helybeli Betegsegélyző Pénztár igazgatósága közli, hogy a hadbavonultak családtagjai részére folyósítandó segélyen ügyében a céhközpontoknál és az oradeai—nagyváradi Betegsegélyzőpénztár 10. számú szobájában adnak meg minden szükséges felvilágosítást és ugyanezek a helyeken szerezhetők be a segélyek folyósításához szükséges kérvények mintái is.

**385 lejes árban
népgázalarcok
kerülnek forgalomba**

Gradea-Nagyvárad város polgármesteri hivatalának MONT irodája 124 szám alatt közli, hogy a Szamosfartomány 1940 január 20-án kelt 168 számú rendelete értelmében a légvédelmi minisztérium 1020 szám alatt jóváhagyta Gheorghe Draganescu kérését s így a Sterilo gaz megbízottjaként V. M. 37 modellű gázmaszkokat árul darabonként 385 lei árban. Ezek a gázmaszkok mindenben megfelelnek a törvényes előírásoknak és négyféle nagyságban kaphatók. 5—15 éves gyermekek számára, férfiak, nők számára és a rendesnél nagyobb arcúak számára. A rendelkezéseket eszerint kell elkészíteni gázmaszkok árát egy összegben is ki lehet fizetni, az 1945 számú csekkszámlára, vagy aláíráskor 185 leif s a fennmaradó összeget pedig két hónap alatt egyenlő részletekben és az összeg teljes kiegyenlítése után szolgáltatják ki a megrendelt gázmaszkoft.

Vidékre viszik a londoni gyermekeket

Londonból jelentik: Az „Informatia” című bucaresti-i lap közli, hogy London főpolgármestere felhívást intézett a szülőkhöz, hogy küldjék el gyermekeiket a fővárosból. Négy—ötszázezer angol gyermeket küldenek hat napon belül Londonból vidékre.

SPORT.

Venus--FC Carpat 3:1

Szombat délután a Román Kupa mérkőzések sorában a Venus az FC Carpatival került össze. A mérkőzést 3:1 (2:0) arányban a Venus nyerte meg.

Fűzők, gummiharisnyák, gummifűzők

továbbra is a legjobb
és legolcsóbban

Jung István cégnél Oiradea, Str. Avram Iancu 14.

I-a Gumminadrágok rakétáron!

Őfelsége beszéde a hadnagyk avatásán

Bucuresti. (Rador) Őfelsége pélyes hadragyavatás volt. Az ünnepségek után a kö-
jelenlétében pénteken ünne- Uialkodó a trónteremben le- vetkező beszédet tartotta:

— Midőn az új hadnagyoknak átnyujtom a kardot, ez a kard minden tiszt számára nemcsak hivatásának jelképe, hanem jelképe a lovagiasságnak is, amelynek át kell hatnia a tiszt egész életét. Kívánom mindnyójatoknak, hogy hivatásotok magaslatán álljatok és pályátok során, amelyet választottatok magatoknak, hűségesek legyetek. Isten segítsen benneteket.

Ujabb házak omlottak össze a nagyváradí Őssi-telepen

**Erdélyben csökkent az árvízveszély,
Magyarországon árad a Duna, Tisza és a Maros**

(Oradea-Nagyvárad). A pár nap óta hirtelen megindult olvadás erdélyszerje árvizeket idézett elő. Több helyen az árvizek következtében forgalmi zavarok állottak be, amiket azonban tekintettel arra, hogy néhol apadás állott be, kiküszöböltek. A Körös szintje péntekről szombatra virradó éjszaka felső folyásában apadt. Így a közvetlen árvízveszedelem elmulojt. A Pece szintje ugyancsak csökkenj. Hirt adtunk arról, hogy a Pece áradása miatt az Össi telepen közel 40 házból lakoltatták ki a lakókat. A hatóságoknak eme övinfézkedése helyénvaló volt. A talajvíz ugyanis a Pece apadása után is nagy bajokat idézett elő és az apadás ellenére, a talajvíz erőssége folytán több ház összeomlott. Az Össi telepen közel negyven ház pusztult így el. E házak javarésze vályogból épült s a vályogfalak nem tudtak ellenállani a víz romboló erejének s talajból felfakadó nedveségnek.

Az Erdélyből aérkzö jelenté-
sek szerint a Maros Gyulafe-
hérvár közelében apad, ellen-
ben Soborsin közelében árad.
Zilah környékén a vizek
ugyancsak apadóban vannak.
A Kőrös Borosjenőnél apad.
Magyarországon a hirtelen

bekövetkezett olvadás igen nagy károkat és forgalmi akadályokat okozott. A Duna, Tisza, Zagyva, Tarna erős zajlással lépte túl a medrét. A víz romboló ereje hidakat sá-

pört el magával, áttépte a
vasuti töltéseket, amik miatt
átmenetileg több vonalon be
kellett szüntetni a forgalmat.
Az anyagi kár igen jelenté-
keny.

**A legionárius mozgalom
volt híveinek küldöttsége
Tatarescu miniszterelnöknél**

(Bucuresti.) Tatarescu királyi tanácsos miniszterelnök pénteken fogadta a legionárius mozgalom volt párthiveinek egy küldöttségét. A küldöttség a kormánynak a belső megbékülés és kiengesztelődésre irá-

nyuló kezdeményezésére irán-
nyuló keretében írásos nyilat-
kozatot adott át s ebben beje-
lenítették, hogy csatlakoznak
az ország új politikai rendjé-
hez. (Rador.)

A kávéházak, vendéglők, sörcsarnokok, bodegák új zárórája

Bucuresit. (Rador). A belügy miniszter rendeletejé adott ki, amelyben a nyilvános fogyasztási vagy szórakoztató jellegű helyiségek záróráját a követ-

kezőképpen szabályozja: Varieték, kávéházak, sörcsarnokok és I. osztályu bodegák számára éjjel 1 óra. II. osztályu kávéházak, vendéglők és I. osztályu bodegák számára éjjel 12 óra. III. osztályu vendéglők és II. osztályu bodegák részére éjjel 11 óra. Azok a helyiségek, a melyek a fenti időponton túl is nyitva akarnak tartani, csak az illetékes hatóságoktól kapott különleges engedélyek alapján tehetik ezt meg és ha minden este megfizetik az alábbi illetéket: varieté 300, kávéházak és I. oszt. vendéglők 150, I. oszt. kávéházak és vendéglők 100, I. oszt. bodegák 75, III. oszt. vendéglők 50 lei esténként. II. oszt. bodegák záróra-meghosszabbításban nem részesülhetnek.

Kigyultak a lám- pák Helsinkiben

Százhat nap után először fellélegzett a város

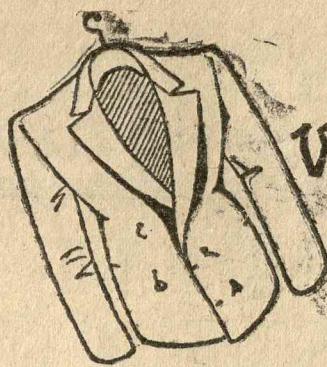
(Helsinki.) A finn főváros hatóságai csütörtök este fel függesztették a háboru kezdetén tett légvédelmi intézkedéseket. 106 nap óta először gyújtják fel a villanylámpákat, a villamosok közlekednek, az

autóvilágítás és az üzletek káprázatos fényárban usznak. A háború emlékeként csak az emlékműveket körülvevő homokzsákok meredtek az utcákon.

Szerdán és pénteken husznélküli napok lesznek Romániában is

(Bucuresti.) A Curentul írja: Gh. Ionescu Sisesti földművelésügyi miniszter szerdán rádióelőadást tartott. A miniszter bejelentette, hogy szerdán és pénteken husznélküli napokat fognak tartani az egész ország

területén. A husznélküli napokat a miniszter azzal indokolta, hogy így akarják megkímélni az iga állatállományt és a husznélküli napokkal ezenkívül vissza akarnak térni a régi hagyományokhoz.

Viselni így is lehet

de hiányzik róla valami lényeges (a gomb).

Igy hiányzik a kávéból is valami lényeges, ha nem tesszük hozzá Franck-kávépótlékot.

Meghosszabbították a bonjegyzés határidejét

A hadfelszerelési bonjegyzés határideje 1940. április 1-ig volt előirányozva. A bonjegyztést lebonyolító és a pénzügyminiszterium kebelében működő amercitációs ügyosztály tegnap arról értesítette a nagyváradi pénzügyigazgatóságot, hogy a pénzügyminiszter a bonjegyzési határidőt kitolta úgy, hogy az április elseje után is jegyezhető.

Dr. Cioloca Emil pénzügyi adminisztrátor, mint a bonjegyztést propagáló biharmegyei bizottság tagja, ezúton hívja fel mindazokat, akik még eddig nem jegyezték hadfelszerelési bont, hogy a haza iránti kötelezettségüknek tegyenek eleget és járuljanak hozzá tehetségükhöz mérten az ország hadseregének méltó felszereléséhez. Nem adományt kérnek, hanem csak kölcsönt, amit az állam igen kedvező feltételek mellett fizet vissza.

Kitalálták a világitó hajviseletet

(Páris.) A francia fővárosban új divat keletkezett: a világitó hajviselet. A hajat egy lakkszerű anyaggal vonják be, amely magába szívja a fényt és órákig világít. Ennek a divatnak este veszik nagy hasznát, mert a légvédelmi rendelet értelmében a párisi utcákat nem világítják.

Kiemelik az orosz cári családnak a Boszporusban eisülyedt yachtját

Ankarából jelentik: Egy török vállalat elhatározta, hogy kiemelteti az 1921. november 15-én a Boszporusban eisülyedt Lucullus nevű 500 tonnás volt cári yachtot. A hajón nagyfentőségű okmányok és ékszerek voltak, úgy, hogy kiemelése megérdemli a fáradságot. A Luculluson Wrangel, az orosz ellenforradalmi csapatok vezére menekült annak idején, a Krími-félszigeten szenvedett veresége után. A hajó ki akart futni az isztanbুলi kikötőből és összeütközött az Adria nevű olasz hajóval és eisülyedt.

Borzalmasan szétroncsolt egy negyven- személyes társasgépkocsit a gyorsvonal

(Texas). Mac Allen közelében a gyorsvonal elűjtött egy társasgépkocsit, amely éppen előtte igyekezett átkelni a síneken. A szerencsétlenségnek 23 halottja és 17 sebesült áldozata van.

Árokba toraült a vidám lakodalmasszekér, három ember meghalt

Ploesi. (Rador). Súlyos szerencsétlenség történt a Praha völgyében. Egy lakodalmasszekér, amelynek lovai autótülkölésből megvadultak, árokba fordult. A szekér maga alá temette a rajtaülőket. Három falusi még a helyszínen meghalt, két súlyosan megsebesült. A sebesülteket egy később arra haladó gépkocsi vitte magával a prahovai kórházba.

Négyes ikreknek adott életet egy buzaumegyei asszony

Bucuresti. (Rador). Maria Gheorghe buzaumegyei asszony négy ikergyereknek adott életet. Egyik gyerek a nagy hideg miatt születése után meghalt. Az egészségügyi hatóságok intézkedéseket tettek a szegény család megsegítésére.

Halálos szerencsétlenség a buzauai pályaudvaron

Buzau. (Rador). Halálos szerencsétlenség történt a buzaui pályaudvaron. Grigore Baslin ujságárust elkapja a bucuresti gyorsvonal mozdonya és halálra gázolja. A halálos kimenekelésében.

Barrkádharc és revolverattak után ártalmatlanná a rablógyilkost

Romanból jelentik: Az elmúlt év őszén Ghelbere Gheorghe meggyilkolta és kirabolta Rusu Mária rendőri felügyelet alatt álló nőt. A gyilkost lasiban elfogták. Néhány nappal ezelőtt a rablógyilkos Petre Cristofor és Vania Belfas betörőkkel együtt, kik cellatársai voltak, áttörte a cellája falát, guzsbakította a fegyvert és társaival együtt megszökött. A három szökevény Romanba ment. Itt elrejtőzködtek néhány napig. A rendőrség tudomást szerzett a három szökevény goncztevő rejtékhelyéről és erős rendőrsztag ment ki, hogy elfogja a

szökevényeket. Belfasnak és Christofornak sikerült megszöknie. A rablógyilkos, akinek már nem volt ideje az elmeneküléshez, eltorlaszolta magát egy padláson és revolverlövésekkel fogadta a rendőroket. A rendőroek ugyancsak

revolverlövésekkel válaszoltak és mintegy 100 lövés esett, amíg sikerült végre ártalmatlanná tenni a rablógyilkost. Ghelbere Gheorghet bilincsek beverve szállították vissza a lasi fogházba.

Bizalmat szavaztak a francia kormánynak

(Páris. Rádió Bukarest. Havas.) A szenátus tegnapi ülésén 236 szavazattal bizalmat szavaztak a francia kormány-

nak. Az abszolút többséget 196 szavazat jelenti. Laval és Dor-mois tartózkodott a szavazástól.

HOLLANDIAI JEGYZETEK

Néhány kedves jegyzet az aludtej
című Kanaánról, mely most ott
áll a szakadék szélén

(Amszterdam, március.) Minden héten Leidenben jöfök el egy napot, egy kedves holland család vendégeként. A vonatból kiszállva, legelőször is egy kávéját szoktam inni a „Zomerzorg” kávéházban és átfutom a leideni lapokat.

Tegnap, ahogy megint ott olvasgatok, látom, hogy egy szakállas öreg ur hosszasan bámul az öngyújtóval, mely sehogyan sem akar meggyulladni.

Odamegy hozzá a pincér. Szerény finom hangon megszólal:

— Peterson ur, önnek, látom, sok baja van az öngyújtóval, ugy-e?

— Igen — feleli Peterson ur — magam sem tudom, mi lehet az oka, de mostanában minden második nap meg kell jönnem benzinnel, mert egész rövid idő alatt elpárolog belőle. Tán rosszabb lett a benzin minősége?

— Nem, Peterson ur — rázza fejét a pincér a benzint, az változatlanul jó... Az a baj, hogy — mint észrevettem — az utóbbi időben ön a nadrágzszebében hordja az öngyújtót, ugy-e?

— No de „óber”, ez csak nem ok. Vagy járn „babonás” a benzin? — folytatja tréfásan a szakállas ur.

De az óber (így nevezik itt a pincért) változatlanul komoly marad.

Gondolkodik: mondja, ne mondja.

Mondja:

— Á, dehogy, uram. A nadrágzszebe a legmelegebb zsebe az embernek, mert a testhez a legszorosabban közvetlenül tapad. A testünk melege sokszorosan meggyorsítja a benzin párolgását.

A kis pincér alakja egyszerre valahogy nőni kezdett, a hogy ott állt. Már nem is a leideni pincér volt, hanem a Zé-kány tanár ur, a negyedik reálból. Így magyarázza éppen, a kajedrán a fizikát.

A szakállas Peterson ur is köszönösen karbafonja a kezét, mint hajdan az iskolában. Megfiatalodott lélekben. Szinte zavartan mozogta rágószélét, vörhenyes bajuszszálait. Egyik szál rácsavarodott a szivarok szopókájára, mint a szőlőind a karóra.

A kis pincér meg szinte átszellemülve csak tovább magyarázott, magyarázott, a test bőségesről, a párolgásról, az

égési folyamatokról.

Majd így fejezte be rábeszélően közelhajolva:

— Menheer, próbálja csak meg a külső kabátzsebben tartani az öngyújtóját, ahol nem éri annyira a test melege, s megfogja látni, hogy két-háromszor hosszabb ideig tart a benzin.

Peterson ur helyeslően bólintott. Azt bólintotta, hogy „lám, lám, hogy én erre nem is gondoltam”, aztán lecsavarta szépen, türelmesen a bajuszindát a szopókáról és hosszasan kinézte a leideni utcára.

Örülök, hogy én is tanultam valamit Leidenben, a fizikus pincértől és engedjék meg, hogy továbbítsam önöknek is a jótanácsot (a mai spórolás időkben hasznát vehetik): ne hordják uraim a nadrágzszebében az öngyújtójukat, mert a test melege, a párolgás, az égési folyamat... ejnye, ejnye, hogyan is mondta...

Egy kis nyelvészet

No most, kedves olvasó, a leideni „fizikaóra” után, térjünk át a nyelvészetre. Meglepett, hogy a magyar „csür” (pajta) szó hollandul „Schuur”-t jelent s kiejtése majdnem azonos a magyar csürrel.

Fonetikusan írva, a kiejtése: „szhür”.

Melyik pusztai szél sodorta el ezt a szót ilyen messzire, gondolkodjanak rajta nyelvészeink.

Másik meglepetés: a pesti argóban ismerj hohém szó, régi holland, társaságbeli kifejezés s a nyelvhez tartozik. Hochemnek írják és hohém-nek ejtik. Jelentése ugyanaz, mint a pesti argóban, azaz okor, raffinált minden hájjal megkent.

Ha az ember lakást keres itt és megkérdi nincsenek-e fergek, kinevetik. A sűrű építkezés dacára, mely szinte agyonlapátázott, sem a poloska, sem más hasonló féreg nem él meg.

Ezt a klímát nem bírják elviselni.

Visszaköszöngötünk a rádióknak

Hansen ur, aki házigazdám, a penzióban, szenvedélyes rádióhallgató. Afféle nyugalomban vonult „tengeri medve”

Hansen ur, aki a tenger hullámai felcsereplje az éter hullá-

maival. A rádió köti most le minden érdeklődését. Ott ül naphosszat a készüléke elhalálul kisse, szórakozottságból nem erősíti fel, hanem inkább a saját hallását erősíti, oda-értve jenyerét a füle mögé. (Ilyenkor emlékeztet a közismerj gramofonreklám kutyára, amely a gazdája hangját hallgatja). Ez az önjudaftan gesztus Hansen ur tengerészmultjára utalhat, amikor beidegződött, hogy a külvilág erőit — a viharokat, a hullámverés erejét és irányát — nem lehet megváltoztatni, tehát az embernek magának kell alkalmazkodnia azokhoz s a fülét, akarom mondani a vitorlát, eszerint beállítani.

Ez a Hansen ur, meglepetésemre vissza szokott köszönni esteként a rádióknak. A spiker éjfélkor hollandul mondja a nyugodalmas jóéjszaka, Hansen ur odaáll a készülék elé, megbiccenti a fejét s nagyon komolyan, hangosan felel:

— Velteröszton möner! (Fonetikusan írtam.) Jóéjszakát uram!

Ujabbán feleségét is behívja ha neján éppen teát főzne a konyhán s az asszonyiságnak is bele kell köszönni a rádióba.

Annyira jelszik nekem ez a dolog, hogy egy holland újságíró barátomat is elhívom néha — aki nem akarja elhinni, mikor elmesélem neki —, ilyenkor átme gyünk Hansenékhez, türelmetlenül várjuk az éjfélt s velük együtt kórusban vissza köszöntünk a rádióknak. Közben mi keftén álszent komolysággal nézünk egymásra s mikor kimegyünk, nevetve hátha

végjük egymást.

Megjegyzem, ez a kis színpolt nem holland specialitás, csupán Hansen ur rendkívüli egyéniségére jellemző.

Hollandiában példás a családi élet. Az emberek a családnak s az otthonnak élnek. Nem csoda hát, ha a családi ünnepnapok is kihangsúlyozott jellegűek s jóságukat kapnak.

Egy hölgyismerősöm, Louika Brill asszony egyizben hidegen „keresztülnézett” rajtam. Nem nem tévedek, ezt a hölgyet megbánthattam valamivel akaratlanul. De vajjon mit követtem el?

Megkérdeztem. Hosszas faggatás után elmondja, hogy a nővérenek ma van a születésnapja s én ehhez öneki nem gratuláltam.

Csodálkoztam: miért gratuláljak öneki, hisz nem is neki van a születésnapja?

— Pedig nálunk, Hollandiában ez szokás — felelte Louika asszony.

Azófa megtudtam, hogy tény leg nem tulzott a hölgy, merj itt, ha valakinek születésnapja van, a család minden egyes tagjának külön ki kell fejeznie a jókívánságokat.

Ilyenformán:

— Asszonyom, gratulálok önnek a kedves nővére születésnapjához.

— Vagy:

— Uram, gratulálok önnek a kedves anyósa névnapja alkalmából.

Az anyós itt nem vicclapigura s a gratulációt meghajoltan köszöni meg a vő!

NAPLÓ

Írta: Fekete Ferenc.

Falánk gyermek elöl a rést,
rabló elöl a drága kincset
ahogy rejtik, úgy rejteneink mi
e napok elöl kis életünket.

Rejjük, óvjuk, dédelgetjük,
mint kis csibét a félő anyja:
a napok héjja-mód leselgő
sodrása jaj, csak el ne kapja;

minden percrek megvan az üszke,
minden nap új oldalról támad,
ki gondolna most rügyre, virágra —
ép' csak őrizzük a szárat,

a hajló, ép hogy nem tört törzset,
a földbe rejtett gyökeret,
álmunk, vágyunk, jobbik magunk,
mint a hegycsucs úgy mered

hidegen, fávoli mezőkre,
havakon és a ködön át,
a félelem és a fájdalomtól
nem hallani a halk szavát.

Legszebb álmunk egy mező
és rajta gazda: ép' amint vej.
mint a magot a puha földbe,
úgy rejteneink el életünket!

SZINHÁZ

A ciklus pontos műsora:

Vasárnap d. u. 3: FELESÉG (Olcsó helyárakkal.)

Vasárnap d. u. 6: FÖLDINDULÁS.

Vasárnap este 9: FÖLDINDULÁS.

Hétfő este 9: FÖLDINDULÁS.

Kedd este 9: GYERMEKKE-RESZTESEK (Lucian Blaga hatalmas színműve, Sabin Dragoi zenéjével, Demian Tassy disz-lejeivel. Rendező Kádár Imre. Premier bérlet 15. sz.)

Szerda este 9: FÖLDINDULÁS.

Csütörtök d. u. 5: FELESÉG (Olcsó helyárakkal.)

Csütörtök 9: FÖLDINDULÁS (Bucsuelőadás).

Vasárnapi előadások. Vasárnap három előadást tart a színház prózai együttese. Délután 3 órakor olcsó helyárakkal Bókay János ragyogó vigjátékjádonsága a Feleség kerül színre, míg délután 6 és este 9 órakor rendes helyárakkal Kodolányi János óriási sikerű színműve a Földindulás.

Földindulás. Évek óta nem volt Nagyváradon színpadi mű amely a darab kitűnő kvalitásait a szerző bájoságát, drámai erejét, emberformáló képességét annyira csillogtatni tudná, mint Kodolányi János csillogtatja a Földindulás című nagyszabású drámájában. A külföldi sajtó egyöntetűen magasztalja Kodolányi drámáját, mert a Földindulás az utolsó évek legnagyobb színpadi szenzációja és azt a Thalia kiváló prózai együttese olyan előadásban hozza színre, amelyre példa nem volt. A Földindulás nálunk még vasárnap d. u. 6 és este 9, hétfőn, szerdán és csütörtökön este 9 órai kezdéssel van műsoron mindenkor rendes helyárakkal.

Gyermekkeresztesek. Jövő kedden nevezetes eseménye lesz a színháznak. Gondos előkészületek után kerül színre Lucian Blaga hatalmas, izgalmas drámája a Gyermekkeresztesek. — Színházunk Makkai László fordításában, Kádár Imre rendezésében, páratlanul gazdag kiállításban hozza színre Blaga remekét, amelyhez Sabin Dragoi ír kísérő zenét. A keddi előadáson, amelyen a szerző személyesen is megjelenik, rajta kívül bejelentették részvételüket mind a román, mind a magyar társadalmi, irodalmi világ reprezentánsai, úgy hogy a keddi előadás díszelőadásnak számít.

— Az Őssi telep háztulajdonosai közül azok, akik a volt iklódi major területén vásárolták az államtól házhelyet, — vagy ilyen jogot vásároltak az igényjogosultjuktól, hogy a végleges tulajdonosok céljából a IV. kerületi adóhivatalnál, a pénzügyigazgatóság földszint 7. sz. szobájában okvetlenül jelenjenek meg és vigyék magukkal ingatlanok helyrajzi számát.

Száz, meghűlés, grippe

DIANA

bedörzsölés

IPAROS UJSÁG

Egy közgyűlés előszava

A textil és ruházati cég évi közgyűlésére az egész tartomány bevonásával a tartományi képviselőknek is helyet kell biztosítani az igazgatótanácsban. Ezen munkák előkészítése már előre sejtetett bizonyos nehézségeket. Mint hogy az alapszabály értelmében az igazgató tanácsot három évre választották, így a mandátumból összesen még 1 év járt le. Nem kétséges, hogy a helyzet előtt állt az igazgatótanács, hogy úgy a céhtörvény, mint az alapszabály más szakaszának követelményeinek megfelelően és a tartomány delegáltjainak is helyet biztosítson a határozott számhoz kötött választmányában. Bár voltak, kik már (lemondás, elköltözés, iparbeadás címen) régebben távoztak a vezetőségéből de voltak olyanok is, kiknek távolmaradásuk miatt tagságuk lemondottnak tekinthető, mindez még mindig nem annyi, hogy 15 tartományi képviselőre elegendő legyen. Áldozati bárányokra volt tehát szükség, kik önként vagy felkérésre, tisztségük átadásával mentek a helyzetet, annál is inkább, hogy több oldalról jövő igényekkel szemben, sok szempontokra kellett tekintettel legyen az igazgatóság. Ezek a sok szempontok voltak azok, amik egy pár érdemes és önzetesen igazgató sági tagot sodort áldozatul, talán sokkal meddőbb tevékenységű egyén érdekében. — Szomorú tény, hogy addig, a míg a csöndes, szorgalmas és a gyűléseket rendszeresen látogató igazgatósági tagok szó nélkül eleget tettek a cég fejlődésének kívánalmának, addig hivatalosan lemondottnak tekinthetők, felesleges beadványok, vádaskodással, makacskodással és hasonló, de békés és eredményes munkát súlyosan akadályozó ténykedéseikkel, lehetetlenné teszik a megértés szellemét. Egy ilyen szándékos, de jogtalanul használt támadás következménye a Céh egyik leglelkesebb és egyenes jellemű tagjának lemondása is. Akkor, midőn az oradeai textil és ruházati cég, az egész ország előtt bebizo-

nyította nagyszerű szervezőképességét, mert legtöbb fiókkal és leghatalmasabb tagtáborral rendelkezik, akkor felül is kell emelkedjen a kicsinyességeken és a Céh fejlődése érdekében félre kell állítani az egyéni és hű érdekeket. A szavakon és nemértelmen lovagolókat és meg kell becsülni azon dolgozókat, kik erre a nívóra emelték a cég hírnevét.

Mindazokat, akik ezen tevékenységük működését, hűségig ingerből, egyéni vagy hatalmi túltengésből, nehezítik, akadályozzák, vagy éppenséggel áldozatul követelik, ki kell vesse az igazgatóság a maga köréből.

Ez a közgyűlés a textil és ruházati cég minden iparosának egy fontos találkozója legyen, ahol nem mással, mint érdekeik alakítóival fog találkozni. Ne bizza tehát bizonytalanságra azt, aminek tökéletes kiépítése nem csak kötelesség, de életfeltételei közé tartozik.

Kovács Antal.

Egyesítik a férfi és női fodrázipart?

Aradról jelentik: Az aradi borbély és fodrász mesterek ipari munkaadó céhe tegnap tartotta rendes évi közgyűlését melynek legfontosabb határozata az volt, hogy a cég felterjesztést intéz a munkaügyi minisztériumhoz, amelyben kéri fogja a férfi és női fodrázipar egységesítését, valamint a külön képesítés eltörlését. Az

aradi fodrász cég ezt a javaslatát az ország többi céheinek is megküldi véleményezés céljából.

Csödbementi iparos többet önálló munkaadó nem lehet

A munkaügyi minisztérium 68.300 számú rendelkezésével értesítette az ipari munkaadó céheket, hogy az az iparos, aki csödbement, mint önálló ipari munkaadó többet nem dolgozhat. A csödbement ipari munkaadó azonban alkalmazott lehet más iparos műhelyében, mint mester, mert ezen munkássága nem kötelezi iparendelő megismerésére. A vagyonbukott iparos tagja lehet ugyan a céhnek és alkalmazott is lehet, más üzemenél, mint vezető személy, mert a törvény 7. szakasza ne zárja ki azt, hogy a csödbement iparos továbbra is tagja lehessen a céhnek. Az ilyen iparos azonban nem lehet tagja semmiféle vizsgáztató bizottságnak, mert a törvény előírja, hogy a bizottságok tagjai csak önálló műhellyel rendelkező munkaadó iparosok lehetnek, akik műhelyüket maguk vezetik.

— A református istentisztelek sorrendje. Olasziban, virágvasárnap délelőtti 10 órakor Csernák Béla szolgál, este 6 órakor templomi ünnepség. Ujvároson délelőtti 10 órakor Papp László, fél 12 órakor Juhos László, este 6 órakor Papp László, az Őssi telepen délelőtti 10 órakor és délután 3 órakor Osváth Ernő szolgál. Velencén délelőtti 10 órakor és a Csillagvároson délután 3 órakor Sarkady Zoltán, a Tokaji telepen délelőtti 10 órakor és az imaházban délután 4 órakor Kiss Károly szolgál. A Réten délelőtti 10 órakor Magyary Sándor, délután fél 6 órakor Kovács László, az Élő telepen délelőtti 10 órakor Cserépes Imre szolgál.

— 20-ig be kell fizetni a 2000 lein aluli személyzeti adót A IV. számú adóhivatal felhívja az érdekelteket, hogy március 20-ig a 2000 lein aluli személyzeti adót okvetlenül fizessék be befű és sorrendre való tekintet nélkül. Március 20-ika után csak a 2000 lein felüli összegzekeket fogadják el.

Megbízható tisztességes

ujságárusokat

(férfiakat, nőket, esetleg egész családot is)

400, 500, 550, 600, 700 leies

és még tovább is emelkedő

biztosított heti keresettel

bevezetett körzetekbe felvesz a **Magyarság** kiadóhivatala.

Arusítás reggel 6 órától déli 11 óráig. — Jelentkezni a „Magyarság” kiadóhivatalában Oradea, P. M. Viteazul 4

Légvédelmi kiképző kurzus

A város polgármesteri hivatalának katonai ügyosztálya közli az érdekeltekkel, hogy a városi légvédelem kiképző központjának negyedik kurzusát a rendfenntartó és az óvóhelyek segélycsapataihoz beosztott egyének kötelesek látogatni. A kurzus március 18-án kezdődik. Hat napon át, délután 4-8 óra között tartják meg. Ebből a célból a város vezetősége ezúton hívja fel a város területén levő összes köz és magánintézményeket, kereskedelmi vállalatokat, mindenemű társaságot és egyesületet, valamint az összes szálloda- és bérháztulajdonosokat, hogy a beosztott személyzetüket küldjék rendszeresen a kurzusokra, miket a Katolikus Körben tartanak meg (Str. Regele Carol II. 5.) Mindenki vigye magával a gázálarcát és egy füzetet, a jegyzetek számára.

Ha a rendfenntartók vagy a segélycsapatokhoz beosztottak nem látogatják a kurzusokat, mind őket, mind a munkaadójukat szigorúan megbüntetik. A rendeletet Augustin Chirila polgármester és Gh. Popescu, a MONT-iroda főnökének helyettese írták alá.

~~~~~
— Megkezdtek a nyugdíj-könyvek számfeljlesztését. A pénzügyigazgatóság nyugdíjszabályán javában folyik a nyugdíj-könyvek számfeljlesztése. Értesülésünk szerint a nyugdíjak folyó sífása a jövő hét közepére várható.

— Felhívás. A Textil és Ruházati Céhközpont felkéri összes tagjait, hogy március 17-én, vasárnap délelőtti 10 órakor a városháza tanácstermében tartandó közgyűlésen teljes tag számban megjelenni sziveskedjenek. Minthogy ez az első közgyűlésünk és több nagyfontosságú határozatot kell hoznunk, minden tagunk kötelességének tekintse megjelenését.

— Minden háztulajdonos járja tisztán a légvédelmi pincéjét. A Szamos tartomány királyi helytartósága által kibocsátott és hirtelileg meghirdetett rendelet minden háztulajdonost kötelez a házában lakó bérlők, valamint az ott levő üzletekben és irodákban alkalmazott személyek megvédésére alkalmas fedezékek építésére. Ugyancsak kötelezi a rendelet a háztulajdonosokat a védőhelyek pontos megjelölésére. A további követelmény az, hogy minden háztulajdonos gondoskodjék a légvédelmi célokra már eddig kijelölt, vagy ezután kijelölendő ilyen pincék, vagy más helyiségek feltétlenül tisztán tartásáról. Tisztán kell tartani a légvédelmi pincébe, vagy helyiségekbe vezető bejárásokat is. Ezeknek a védőhelyeknek az ellenőrzését április 6-ikán fogják megkezdeni és az a háztulajdonos, aki a most ismeretlejt rendelkezésekhez nem alkalmazkodik, szigorú büntetéssel sújtják.

Régi nevek... friss emlékek...

Markovics Rodion mesél a nagyváradai klubban Szibériáról, Birobidzsánról, Kaukázusról és a többi történelmi helyekről, amelyeket ismét felvetett a történelem

Aminő a klub puha bőrfotelébe süppedve ül s mélyen leszívott cigarettájára füstjét a levegőbe fújja, a kék füstfelhőben hangos dühöggel robog el a vonat, amely Moszkván, Morsanscon, Tambovon, Sarajovon keresztül a hadifoglyokat szállítja. Markovics Rodion, a halk szavak mögött, szóról-szóra, mondatról-mondatra éli át újra és újra élményeit és amit mond és ahogy mondja, az az új, a meglevenedejt „Szibériai garnizon”.

A világháború szerencsétlen hadifoglyai, nyomoruságos lágeriekben hanykolódva nem sejtették, hogy két évtized múlva az új háború lélekzajtójában izgalmas pillanatai közepette újra e felé, a százszor elátkozott vidék felé fog tekinteni a világ.

Frissen hangzó nevek, pedig csak régi emlékek

— Ezer és ezer fogoly társammal éltem ott a mai Birobidzsán határában Chabarowskban, Chrasnaja-Jecskában, az Amour partján, majd később Elő-Ázsia egyik gócpontjában, Szawropolban. Az ott élő orosz hadifoglyok összeírását bízták rám — hazaszállítás céljából.

Egyhangu, sivár élelünkbe gyakran hoztak élelkségeit a Murmanszk poklából megszökött hadifoglyok megrendítő elbeszélései. A Murman vasútra politikai szempontból nagy szüksége lett volna már a cári Oroszországnak is, de azt még az elítéltekkel sem lehetett felépíteni. A mocsaras, jundrás, mostoha éghajlatu, jeges vidéken a százezernyi hadifogly alkalmasnak látszott arra, hogy ennek a gigászi munkának az elvégzése érdekében feláldozzák őket. Az odaküldött jobb százezer főnyi hadifogly halálzási arányszáma meghaladta az 50 százalékot. Akik pedig visszajértek, a mocsári láztól fertőzötten, a jundrák poklától tönkrementen, azok egész életükön át viselik rabszolgasorsuk emlékét.

Megfelekedett végtagok, elgörbült csontok, kihullott fogak voltak az elátkozás bélyegei.

De nemcsak a hadifoglyok éheztek. Molnár Sándor onnan elmenekült közlegény mondta, hogy még náluk szegényebbek is akadnak. A rénszarvasok csoportjainak járják éjelmaradékokat kunyorálni a koldus barakok közé.

A cári kancsukának azonban százezrek élte árán sikerült kiépíteni a Murman vasútat, amely nélkül a mai orosz győzelem erősen kétséges lett volna...

Birobidzsán akkoriban lakatlan terület volt, de jövőről

sem pusztaság. Kissé mocsaras, de egyébként erdős, halban, vadban eszményien dúsz vidék. Politikailag kissé fűlősön exponált helyen, Mandzsúria határában fekszik. Aránylag könnyen megközelíthető Kína felől, Japán pedig már akkor is próbálkozott vele. A japánok megrohanják a vidéket és elfoglalják Chabarowskot is. A rost és vidékét, hónapokig tartóztatják megszállva a japánok, szabályszerűen birtokukba vejték a fogolytáborokat is és a később érkező hadifoglyok egy ideig a japánoktól kapják az ellátást. Ennek csak Amerika beavatkozása vetett véget.

Birobidzsánban, mint Szibéria néhány jobbi részén is, — meg van a jó élet minden lehetősége. Az őz falajon, a szűz területen kultúrát, civilizációt teremthet az idő — évszázadok vas szorgalma, — vagy alaszkai és kaliforniai példára — a pénz.

Szibéria, különben is, az emberiség nagy része számára, jó vendő „élelternek” tűnik. Egyelőre Oroszország telepítési programjának nagy reménysége, Kína és Japán álma, a hajdani lakatlan, mindenki által megvetett terület...

Vajon Kaukázust ismét megkísérli a sors?

— A Kaukázus északi részén Vladikavkazban, Szavropolban és Lermontov halálos párbajának színhelyén Pjatigorsk fürdőn, azonkívül, néhány községben jártam. Kaukázusban, már az északi részekén is meglátjuk ennek a területnek a rendkívüli vegyessége, színessége, jelek és kubáni oroszok, orosz parasztok, kalmükök, cserkeszek, örmények és egész sereg

más náción színes vására ez a vidék. Akkoriban, amikor a vidéket kizárólag, mint üdülő és fürdőhelyet ismerjük, nem sejtjük, hogy két évtized múlva világérténelmi fontosságra vergődik a Kaspi-tó partján levő Baku, a tőle 500 kilométerre fekvő Irak, Mosszul és a bakui petróleumot jóvábbító Batur kikötő.

Kaukázus népe nyugtalan, izgatott életet él és hol a forradalomhoz, hol az ellenforradalomhoz csatlakozott. Egy esztendő leforgása alatt huszonöt-ször változtatott gazdát. Szavropol, a hegycsúcsra épült város parancsnoka, hol az erdélyi származású Sztjepan Sztjepanovics Néda, azelőtt Néda Pista őrmester ur, hol apósa, a kozák tábornok volt, aszerint, hogy kinek kedvezett a hadiszerencse. Így aztán családiasan megvoltak valahogy, hol Néda rejtegette az apját, hol az após a vejét.

Ragyogó kedélyű, vidám egészséges a kaukázusi fajta, de ki tudja, milyen figurába kerül az örök mosoly és a soha el nem múló ének, ha Kaukázus irdatlan meredélyein, szikláin, a világ legnehezebb terepén valami történik.

Kaukázus közepén emelkedik az Ararát. Hogyan lehet ezeken a hágókon, apolitikus mélység- és magasságokon átkelni — alig tudja elképzelni a fantázia.

Tudtuk, hogy a terület petróleumtermő vidék, azonban egyéb kincseit akkor alig vették tekintetbe.

A nagyszerű üdülőhelynek ismert vidék semmi jelét sem mutatta, hogy két évtized múlva a „közéleti kérdés” tengelye lesz.

Török Tibor

Tizenhét százalékos béremelést értek el a Nagyari-cipőgyár munkásai

Március hó 6-án, a Nagyari cipőgyár munkásai nyújtottak be kollektív-szerződés tervezetét. A megegyezés többszöri hárzi tárgyalás után létre is jött, olyanformán, hogy tekintettel a növekvő drágaságra, a munkások 18 százalékos béremelést kaptak és egy évre szóló kollektív-szerződést kötöttek. A kollektív-szerződésben a munkásokra előnyös szociális pontok vannak.

— Eredménnyel végződött az oradeai építőipari munkások

bérmozgalma. Az oradeai építőipari munkások tekintettel a növekvő drágaságra bérmozgalmat indítottak február 19-én. A mozgalom március 15-én befejeződött. Többszöri tárgyalás után az Építőiparosok Céhével új kollektív-szerződést írt alá az építőipari munkások szakmai szervezete. Az eredmény általánosan a közműves munkásokra a minimális órabéreknél 20 százalékos béremeléssel fejeződött be. Az új szerződés 1940. május 1-től egy évre kötött.

WEYGAND TÁBORNOK,

akiről most ismét „beszélnek“

Franciaország legnépszerűbb hadvezérét nem hiába emlegetik a legfőbb hadseregparancsnoki hely jelöltként. Hogyan került Báthory István aranykardja Weygand tábornokhoz

— Tegnap jelentettük, hogy Weygand tábornokot a hadsereg főparancsnoki székében emlegetik. Ebből az alkalomból különösen érdekes az alábbi cikk.

(Zürich). Franciaország Keleten egy új, hatalmas hadsereget szervezett azzal a céllal, hogy ha akár német, akár orosz részről támadás érne a Balkánt, nyomban közbelépessen. A Balkán nem ismeretlen terület a francia hadsereg számára. Itt kezdődött 1918-ban a központi hatalmak összeroppanása, amikor Franchet d'Espèrey marsall a macedon frontot áttörte és ezzel megpecsételte a világháború sorsát.

A francia keleti hadsereg kiépítését a világháború után tovább folytatták, úgy hogy az valóban hatalmi tényező lett, amelyben a legkiválóbb francia tisztek vezetése alatt a legjobb katonák teljesítenek szolgálatot. E hadsereg Franciaország úgynevezett második hadserege, amelynek kiképzése, felszerelése és szervezése állandóan folyamatban van és hogy milyen jelentősége van, semmi sem igazolja jobban, mint amikor legutóbb Párisban egy sajtókonferencia során egy újságíró azt kérdezte egyik vezérkari tisztől, hogy igaz-e a keleti hadsereg újjászervezéséről elterjedt hír, ez így felelt: „Hogy lehessen ezt tovább eltitkolni, ha mindenki tudja, hogy mily nagy ember a parancsnok...”

Weygand a „grand monsieur“

Ez a „grand monsieur“, ahogyan a francia katonák egy nagy vezért nevezni szoktak, Weygand tábornok. Weygand nevéhez legendák fűződnek, a világháborúban egyike a legnagyobb francia katonáknak. Azon kevesek közül való, akik még életükben biztosították nevüket a világtörténelemben és akiről — még olyan országban is, mint Franciaország, hol mindent bírálunk és gúnyolunk, — elhallgatnak.

A francia hadvezérek a hallgatás művészei. Ellentétben beszédes tájékkal, Foch, Joffre, Petain és most Gamelin nem szerettek sokat beszélni. Foch tábornok, röviddel halála előtt, egy ünnepségen beszédet tartott, amelynek so-

rán csak száraz adatokat sorolt fel. Joffre híres, történelmi nevezetességű napiparancsa a marnei csata előestéjén pár szóból állott: „Vagy győztök, vagy meghaltok” Amikor Petain tábornok Verdun parancsnokságát átvette, négy szavas nyilatkozatot tett: „Ils ne passeront pas” (Ők (a németek) sohasem fognak áttörni.)

Weygand tábornok is a hallgatás embere. Ha megszólal, mindjárt csend lesz körülötte, mindenki felfigyel, mert jól tudják, hogy amit mond, az komoly valóság, minden egyes szavának súlya van.

A hetvenkétéves öregúr

Amikor már a levegőben puskaporszag volt, nagy volt a nyugtalanság és bizonytalanság, Hitler már Prágában volt, Weygand tábornok egy estélyen vett részt. Jóformán csak politikáról volt szó, mindenki beszélt, össze-vissza, véres háborúkról és ehhez hasonlókra. Weygand, a 72 éves öregúr, smokingjában, amelynek gomblyukában a Katonai Érem, a legmagasabb francia kitüntetés szalagja lógott, egy cseppet sem tett a jelenlévőkre hadvezéri benyomást, hanem úgy nézett ki, mint egy tanár, vagy orvos, vagy más intellektuel, sokáig hallgatott. De amikor a jelenlévő hölgyek már nagyon felizgultak és rémképeket láttak, Weygand hirtelen közbeszólt: „A háboru elkerülhetetlen. De ilyen izgalomra nincs ok. A hadsereg örökös, napról-napra erősebb. Ha Hitler támad, a Maginot-vonal megteszi kötelességét, csendben, nyugodtan, anélkül, hogy bárki is észrevenné. A mi hadseregünk vezetői nem beszélnek, de mindent hallanak és tudnak és nem ismerik a félelmet. Azután pedig — ismét kevés beszéddel — egy új 1918 novemberét fognak elérni”. Harmadik személyben beszélt, mint ha ő már nem volna hadvezér. Nem is volt, akkor már nyugdíjállományban volt.

A jóslás első része bekövetkezett; a háború kitört, senki sem volt meglepve, minden elő volt készítve, a Maginot-vonal örökös.

A jóslás második részén most dolgozik az őshaju hadvezér. Erősen bízik a franciák

győzelmében. Megbiztatásához híven, Keleten szervezi a francia haderőt és ennek során Kairóban beszédet tartott, amelyet így fejezett be: „Békét akarunk, de leglább száz évet”.

Weygand Foch mellett volt, amikor Rhetondesben a német békeparlamenterek a marsalli szalonkocsijába be-

szálltak és magukkal hozták Németország feltétel nélküli kapitulációját. Weygand szembenállva Erzbergerrel és Winterfeld tábornokkal, szemükbe mondotta, hogy a győzelem a szabadság győzelme. Jóllehet belga származású, Brüsszelben született, már ifjú korában a francia szabadság-ideál zászlója alá sorakozott.

Mikor kapta meg Báthory István aranykardját?

Nagy része volt Varsó előtt a bolsevikiek legyőzésében, majd a 12-ik órában érkezett Lengyelországba, ahol ő segítette Pilsudszkyt és hálául a legnagyobb kitüntetésben részesült, Báthory István aranykardját kapta a lengyel nemessegtől ajándékba.

Egész sereg háborús kitüntetés tulajdonosa. A világháborúban mint ezredes szolgált, Joffre parancsnoksága alatt, majd később ennek vezérkari főnöke lett. Amikor Joffre az angol-francia haderő főparancsnokságát átvette, Weygandot tábornokká léptette elő, ami óriási dolog Franciaországban, mert ott könnyen lehet valaki miniszter, de tábornok csak nehezen. Ehhez kiváló képesség, vitéz múlt, nagy tudás kellene.

A háború befejezte után jóval, mint legfelsőbb katonai parancsnokot, Szíriába küldik, ahol nehéz körülmények között helyreállítja a rendet. A bandákat leverik, a franciáellenes mozgalmakat letörik. Amikor innen visszatér a leg-

felsőbb haditanács elnöke lesz. Emellett a legfelsőbb katonai iskolának igazgatója és előadója. 1930-ban a francia vezérkar főnöke és ezzel Franciaország legmagasabb rangú katonája. Egy évvel később a francia Akadémia tagjává választják. Beiktatásán a hallgató Weygand mesteri beszédet tart mesteréről, Joffréről, a marnei csata győzteséről. 1935-ben eléri a nyugdíjazást korhatárt, elbucszuk a hadseregétől és átadja helyét.

De nyugalma nem sokáig tartott. A háború kitört. A 73 éves öregúr szolgálatra jelentkezik. Fontos megbízatást kap. Ankarába küldik, majd Egyiptomba és most a keleti hadsereget szervezi. Ennek a hadseregnek céljai még ismeretlenek, de miután ő a parancsnok, feladata igen fontos és nagy lehet.

MAGYARSÁG

korán reggel minden trafikban kapható

Rádió műsor

Vasárnap

BUCUREȘTI. 9.40 Istentisztelej. 11.30 Rádiózenekar. 14 Hírek. 16.30 Román zene 17.15 A „Munka és Jókép” órája. 18.17 Katonazenekar. 19.15 Előadás hanglemezekkel. 20.03 Sport. 20.20 Margarete Metaxa énekel. 20.45 Hírek. 21 „Házasság” című 3 felvonásos komédia a stúdióból. 22.30 Hírek. 22.50 Könnyű és tánczene. — 23.35—24 Koncert.

BUDAPEST I. 9.45 Hírek. 10 Görög katolikus istentisztelej. 13.30 Hangverseny zenekar. 14 Cigányzene. 15.45 Melles zenekar. 20.15 Hírek, sport hírek. 21.10 Szindarab közvetítés. Szünet közben hírek. 12 Cigányzene.

Hétfő

BUKAREST. 12.10 Előadás hanglemezekkel. 13 Zenekari hangverseny. 13.30 Rádiózenekar. 14 Hírek. 14.20 Hangverseny folytatása. 19 Irodjárt. 19.50 Hírek magyar nyelven. 20.20 Tánczene. 20.45 Hírek. 21 Román szerzők 22.10 Hírek. Sport hírek. 23.15 Offenbach művei.

BUDAPEST I. 11 Hírek. 13 Hanglemezek. 13.40 Hírek. — 14.30 Rádió szalonzenekar. — 15.30 Hírek. 19 Tavaszhangverseny. 19.10 Operaház zenekara. 22.40 Hírek. 23 Közvetítés a „Kék Duna” éjteremből. — 24.25 Angol dalok.

Zipzár és varrógép javítása garancia mellett JAKAB műszerésznél Avram Iancu No. 5.

Aszla'osok li ye'mébe!

Papírszalag

jó erős superior 4 cm szélességben, több száz méter hosszúságban olcsó árban kapható a

Pásztor Ede cég

papíráruházban, Piața Mihai Viteazul 4.

Alkalmazás

Megbízható mindenek azonnalra felvétejk. Jelentkezni 8 fél 10 között. Dr. Löwy, Str. Ciorogariu 11. 844

Mindenes főzőnő felvesszek azonnalra. Str. Griviței 32, városi vasút felelőn, Sas igazgató. 833

14—15 éves fiukat, leányokat, jó kereséssel újságárúsításra felvesszünk. Jelentkezni a Magyarországi kiadóhivatalában, Piața Mihai Viteazul 4.

CEGNEL ORADEA
NYOMATOTT PASZTOR EDI

SPORT

Tőzsér hazaérkezése alkalmából

Tőrekvés-Vasas birkózóversenyt rendeznek a piros-feketék

A Tőrekvés birkózó szakosztály mindig élénk volt és a lelkiismeretes, sportszerű munkát most, Tőzsér szép szereplése után fokozott mértékben fogják folytatni. Tőzsér hazaérkezése alkalmából, a birkózó szakosztály birkózóversenyt rendez és azon a Tőrekvés és Vasas birkózói mérkőzést rendeznek. A Tőrekvésnek 6 elsőrendű birkózója

van és Tőzsér jelenléte színvonalassá teszi a versenyt. A közönségnek alkalma lesz ismét a balkán bajnok Tőzsért látni és a Tőrekvés vezetéséig pedig egy kis háziünnepséget akar rendezni Tőzsér tiszteletére. A verseny előkészítési munkálatait Weisz Andor végzi. A ritka érdekességgé sportesemény ismertetésére még visszatérünk.

Tőrekvés-RMTE bajnoki nyitány

A nemzeti bajnokság B. divíziójának nyitánya, ma délután lesz a Károly-pályán. A csapat jó kondícióban, megfelelő formában van és a vezetőség bizalommal küldi a mérkőzésre a csapatot.

A Tőrekvés ellenfelek, a jó képességű R. M. T. E. A resicai csapat tavaly is jól szerepelt, az idén is alkalma volt

felkészülni úgy, hogy a két munkáscsapat összecsapása komoly, jellegzetes bajnoki mérkőzés lesz. A Tőrekvésnek szüksége van pontokra és azok mindenáron meg akarják szerezni. Valószínű, hogy az érdekes, izgalmasnak ígérkező mérkőzésen megjelenik a Tőrekvés egész tábora, hogy győzelemre biztassa fiait.

Maeki könnyen nyerte első amerikai versenyét

Macki, a finn világrekorder San Franciskóban indult első amerikai versenyén. Három mérkőzést rajtolt. Nem voltak komoly ellenfelei, könnyen győzött 14 p. 15.3 mp. idővel. —

Ugyanezen a mérkőzést Nurmi háromnegyed mérkőzést bemutatott futott, hogy a közönség megcsodálhassa ma is pompás és újfélrhetően tehetséges stílusát.

Bucurestiben rendezik meg a jövő évi birkózó Balkánjátékokat

(București). Románia görög-római birkózócsapata — mint ismeretes — igen szépen szerepelt Istambulban. A csapat a napokban érkezett haza dr. C. Manuila szövetségi elnök vezetésével, aki a főszövetségnél tett jelentésekor előadta, hogy az egyidejűleg rendezett birkózó Balkán-kongresszus Romániát bízza meg a jövőévi játékok megrendezésével.

A főszövetség ezt tudomásul vette azaz, hogy a jövőévi játékokat június 8-i kezdéssel Bucurestiben fogják megrendezni. A szövetséghez egyébként meghívás érkezett Görögország részéről, melyben a görögök szeptemberre nemzetközi versenyre hívják meg Athénbe Románia birkózócsapát.

101.5 m.-es síugrás

(Zágráb). A Rattege-Planicka sáncon megtartott nemzetközi síugróverseny második napján Bradl József német világrekorder (107 m.) 101.5 m-re nyerte a versenyt. A német ugrók nagy fejlődését jeleníti a másodiknak és harmadiknak helyezett Guszt. Be-rauer és Franz Mayer német versenyzők is 100 m-f ugrottak

Humis lesz a válogatott középcsatára.

A Venus kitűnő görög származású játékosa elnyerte a román állampolgárságot és már több mint három éve a Venus játékosa, jogosult tehát nemzetközi válogatott mérkőzéseken is játszani.

Meghalt Lagerlöf Selma

(Stockholm. Rádió Bukarest. Reuter.) Lagerlöf Selma, a világhírű svéd író, tegnap délelőtt, 81 éves korában meghalt. Lagerlöf Selma, egy ideig, mint janitőrő működött, majd 1891-ben Gösta Berlings című, a romantikus képzelet sajátos gazdagságával megírt regéjével lép fel. Könyvei, egymásután jelennek meg és hon-

fifársai elhalmozzák az elismerés jeleivel. 1907-ben, az uppsalai egyetem tiszteletbeli doktorává avatták. Megválasztották a svéd tudományos akadémia tagjává is. Lagerlöf Selma művészeje előtt elismeréssel adózott az egész világ és 1909-ben az irodalmi Nobel-díjjal jutalmazták.

Apróhirdetések

POSTA

Használt ruhájáért új adok hozott anyagból olcsón vállalkozó Tóbiás szabósa, Piața Bisericei.

Grafológusnő mindenkinek megmondja jenyérből ebben az esztendőben milyen szerencsét várhat. Pavel ucca 21. 849

ÁLLÁS

Megbízható, tisztességes újságírókat (férfiakat, nőket, esetleg egész családot is) 400—500—550—600—700 leles és még tovább is emelkedő biztosított heji kereséssel bevezetett körzetekbe felvessz a „Magyarország” kiadóhivatala. Árúsítás reggel 6 órájól déli 11 óráig. Jelentkezni lehet a „Magyarország” kiadóhivatalában Oradea, Piața Mihai Viteazul 4.

Keresetük egy jó galantrist és egy fiatal segéd, jó munkás. Jól fizetik. M. Cseszne Argintar, Oradea, Str. Nic. Iorga 14 380

Perfekt fehérnemű varróleányt keresek. Dobos szalon. Rimanóczy u. 12. 843

Diófőző munkálányok hét-főző munkára jelentkezzenek. Fehér, diófőző Avram Iancu 5. 846

Vincellérpár szakképzett, munkaszerező jó fizetéssel azonnalra felvétejk. Moldova u. 93 851

Ugyes, megbízható bejáróné felvétetik. Reinitz, Dim. Căntemir 2. 864

Vincellért, teljes szaktudással, fizetés és percenttel felvesszek. Nilgesz telep. Calea Rodin 5. Gáll. 866

VÉTEL-ELADÁS

Órási órákat fizetek platináért, ezüstért, Herbst ékszeráruház, Regele Ferdinand 3.

Használt varrógép azonnal eladó. Seleus, Gheorghe Lazar utca 6, kerti lakás. 867

Eladó. Fűzőház megett Carol Réti 1. számú ház (üzlethelyiséggel, lakással). — Pasteur ucca 66. számú ház kétszobás lakással. — Nagysötétágon 57. szám két holdas szőlő házzal, Markovics ügyvéd, Regele Ferdinand 17-a. 853

Jómeneteli vendéglő április 1-re eladó vagy esetleg percentre kiadó. Cim a kiadóhivatalban. 856

Két hold föld, csemege szőlő, gyümölcsös, ház kúttal, szanatórium uton eladó. Oradea, Str. Piscului 9-a. 859

KÜLÖNFÉLE

Elvesszett 1254631 számú kölcsönkönyv, becsületes megtaláló vagy nyomravezető jutalomban részesül. Cim a kiadóban. 860

Börkeszttyü javítást szakszerűen vállalom. Corzó Áruház. Sas-passage. 869

Egy kis hold szőlő lakással bérbe kiadó. Bondál László. Calea Dumitrie Calugare No. 35. 180